

Нека да започнем с най-тривиалния, но въпреки това пиперлив въпрос, който се задава на всеки автор: Защо пишете? Какво е за вас литературата: призвание, работа, хоби ..?

Пиша, за да изразя определени емоции и чувства с думи. Писането за мен е компенсаторен механизъм, един вид психотерапия. Контактът със света, допира с материалното е често болезнен и при някои по-чувствителни хора, каквито са творците, води до създаване на имагинации, един вид метафизични образи и представи, на които пишещият дава форма, т.е. облича ги в думи. Този начин на писане предполага една по-изтънчена душевност и в никакъв

случай не мисля, че е хоби или работа. Може би е призвание. Творците са предопределени да създават изкуство и литература благодарение на тяхната изтънчена душевност и аристократичност. Литературното образование е важно, но не е основен фактор при създаването на добри текстове.

Работя, като...

В момента работя като учител по френски език в гимназия в Словакия, но паралелно и като преводач на художествена литература от чешки, словашки, английски и френски езици. Сътруднича активно на няколко литературни издания в Чехия, Словакия и България.

За последно плаках, защото...

О, аз постоянно плача. Светът е много тъжен. Изобщо не е трудно да бъда разплакана. Поводите за плач са много повече от поводите за радост. България е една от най-тъжните места, в които съм живяла. Там постоянно има поводи за плач. Но последно мисля, че плаках преди няколко дена когато гледах филм за австро-унгарската

Най-добрият и ценен съвет е...

Бъдете себе си, следвайте своя път и мечтите си, без да накърнявате правата и достойнството на другите хора.

кralица Сиси. Разплакаха ме много моменти от филма, а най-много сцената когато кралицата загуби първородното си дете.

Ще променя малото си, защото...

Не знам доколко човек е двигател на съдбата си. По-скоро има някаква изначална предопределеност, но ако мога да се върна в миналото и да упражня някакъв контрол над действията си, ще направя много неща по друг начин. Но вече е твърде късно, може би в някой друг живот.

Ако имах двойник...

Двойничеството е много интересна тема, дори и само в литературата. Не бих искала да имам двойник, това би породило в мен огромен страх. Ако имах двойник, бих се опитала да избягам от него.

Не ми стига смелост за...

Да направя усилие за промяна. Взимането на решение за каквото и да било ми коства изключителни усилия. Особено за по-сериозни и съдбовни неща. Презаписвала съм много пъти дати за сключване на брак, докато накрая се реших. Така че като цяло ми липсва смелост за много неща и въпреки това съм по-

стигнала много неща в живота. Интересен е този парадокс.

Никога няма да опитам...

Да се татуирам например или да си сложа пиърсинг. А в Англия много млади и дори по-възрастни хора практикуват това. Не бих се възприела по този начин, колкото и да е модерно.

Моята рецепта за успех е...

Подхождам към успеха с огромно недоверие, а същевременно съм постигнала много неща. Мисля, че съм успяла благодарение на упоритостта и продължителния си труд. А понякога и на чара си. Бих посветвала младите хора да следват успеха си като бъдат естествени и работят усърдно и упорито, без да нараняват другите. Ако достигнеш целта си, минавайки през жертви, това не е успех, а брутално нараняване на другия, нарушаване на човешките права.

На кой въпрос искате да отговорите, но никога не ви го задават?

Например „Каква вашата любима секс поза?“ В България много рядко се говори за интимност и секс в публичното пространство. А за това също може да се говори на високо ниво. Аз съм написала цяла док-

торска дисертация, изследвайки концепцията за сексуалността на лирическият субект в поезията на декаданса в три литератури. Интересува ме и темата за хомосексуалността и маргиналните сексуални практики – все теми, на които не се обръща необходимото внимание в България. Цензурата се усеща дори при редактирането и издаването на творби на съвременни български автори.

Критиката по мой адрес я...

Приемам стига да има какво да науча от нея, а това много зависи от кого е отправена... Не могат да ме учат хора, които не са постигнали дори и половината от това, което съм постигнала аз. А ако имате предвид „литературна критика“ – винаги чета с интерес написани рецензии за мои творби.

Най-добрият и ценен съвет е...

Бъдете себе си, следвайте своя път и мечтите си, без да накърнявате правата и достойнството на другите хора.

Звездната болест заразна ли е?

Мисля, че да. И фейсбук е напоследък един от нейните вируси, чрез които се предава на хората.

Кои са Вашите критерии за добра литература? Какви характеристики трябва да притежава един литературен текст, за да го определите като такъв?

Мога да кажа много характеристики, които да притежава, но ще се огранича. Ако една книга забравя веднага след като я прочета, знача не е била добра. Добрият, силният текст трябва да въздейства и остави следи в душата ни и паметта ни. Това важи и за поезията и за прозата.

Съвременник или класик...

Ние не можем да избягаме от класиците, колкото и да искаме. Те са нашите учители. Спомням си колко много плаках когато като малка за пръв път прочетох „Клетниците“ на Виктор Юго. От книги на съвременни автори се е случвало да се впечатля, но никога не съм плакала и не съм била истински развълнувана. Обичам класиците на българската литература – Иван Вазов, Христо Ботев, Любен Каравелов и др., на чешката и словашката – Божена Немцова, Божена Сланичкова Тимрава, Франц Кафка, Карел Чапек, Мило Урбан, но и на френската и английската – Оноре дьо Балзак, Виктор Юго, Антоан дьо Сент Екзюпери, Джордж Оруел, Чарлс Дикенс и др.

От съвременните автори ме впечатляват изключително Милан Кундера от чешките, редица съвременни унгарски автори като Атила Бартиш например, които съм чела в превод на български език от Мартин Христов (управител на издателство „Ерго“). Съвременната унгарска литература се оказва изключително силна, на световно ниво. Съвременните български автори не са успели много да ме впечатлят, но като цяло бях приятно изненадана от автори като Здравка Евтимова и Теодора Димова.

Сега или утре...

Никога не ме е вълнувало настоящето. То като че принадлежи към миналото, докато бъдещето, неговото пророкуване, неизвестността ме карат да тръпна в очакване.

Бързо или утвърдително...

По-скоро утвърдително. Аз самата, както вече казах, взимам решения трудно и бавно. Но това може би е по-добре до известна степен.

Какво е България?

България е място, където съм се родила и където живеят моите родители. Но България е и мястото, откъдето исках да се махна, за да мога да израстна духовно. България не е място, което уважава интелигентните хора и Творците, даже напротив – потиска ги. България е може би интересна туристическа дестинация, но не и място за културно и духовно развитие. Но все още ми е интересен българският език, който както казва един мой приятел и френски художник Иво Жакие, ще оцелее благодарение на шепа хора, които продължават да пишат произведенията си на него. Радвам се, че този език все още съществува и се развива, защото без него България би се загубила като държава. Притеснява ме обаче намаленият до минимум интерес за изучаването му от чужденци.

Четете ли е-книги?

Чета литературна критика и ако се наложи файлове на книги, изпратени ми във формат „пдф“, но все пак предпочитам книги на хартиен носител.

Продължете изречението Е-същност е... Част от същността на съвременните литература, култура и изкуство.